

Nablus

Foto: Margareta Sjöberg

Nablus, denna vackra stad i en dalgång på norra Västbanken, Palestina. Under den första Intifadan, kallades Nablus ”the hot spot of Palestine” på goda grunder. Staden var och är fortfarande kraftigt bevakad av israeliska posteringar på de omgivande bergstopparna och infarterna regleras av checkpoints. Den största, Huwwara, har jag alltför många besvärliga minnen av.

Intill Nablus ligger flera flyktingläger, bland annat Balata, Askar och Askar Jadida, eller New Askar som vi säger. Lägren med den trångboddhet, fattigdom och utanförskap som råder är en god grogrund för motståndet mot ockupationsmakten.

Första gången jag kom till Nablus var 1989 med PGS sommarresa. Den första Intifadan rasade, plötsligt utropades curfew – ”manue attadue!!” – utgångsförbud. Ett par kamrater och jag sprang i gränderna i gamla stan, livrädda för soldaterna som fanns överallt; på taken, i gränderna och i jeepar. En gång ropades vi in i en trappuppgång och fick skydd hos en tandläkare. Vi satt i väntrummet och skakade under flera timmar.

I New Askar stöder PGS aktivitetshuset för barn och ungdomar som biståndsprojekt sedan 1994 och har samarbetat med lägerkommittén sedan 1993. Killarna i lägerkommittén har formulerat motståndet:

– Vi vill ge barnen en bättre framtid, vi vill skapa en kulturell Intifada. Det vi kan ge dem är ett litet ställe, men ett ställe att komma från med stora drömmar.

Tiden med kamraterna i New Askar speglar politiken. När fredsandan var påtaglig 1998 och det israeliska soldatfästet på den västra bergstoppen drogs tillbaka, satt vi där uppe och hade en härlig picknick. Något som killarna, Said, Ashraf, Amjad och Yousef drömt om sedan de var barn.

2002 var det andra bullar. Lägre beskötts från bergstoppen och vi fick söka skydd bland bokhyllorna i det lilla huset där biblioteket fanns då. Böcker kan användas till mycket.

Amjad och Margareta

En eftermiddag drog stridsvagnar genom lägre. Skottsallvor ljud och barnen på väg hem från skolan fick gömma sig i det höga gräset på fältet. På kvällen körde man åter genom lägre och körde över och plattade till de bilar som fanns på gatan i utkanten av lägre. Hela natten hördes skottsallvor och på morgonen fick vi veta att två män dödades och att flera hade fångslats.

De stora attackerna hade skett ett par veckor tidigare. Förödelserna i själva Nablus var omfattande, många hus var sprängda och söndertrasade, bland annat den gamla fina olivvålsfabriken och det romerska badet. Ett antal liv hade tagits och berättelserna om övergrepp var många. Amjads svåger hade fångslats och bundits fast på motorhuven till en israelisk jeep som sköld för att palestinierna inte skulle kasta sten eller skjuta på soldaterna när bilen körde runt i staden.

När vi var där några veckor senare, hade man satt igång röjningsarbetet. Ingen tid för sentimentalitet. Bort med glassplitter, järntenar och högar med tegel.

Det är det här som är det viktiga. Min bild av palestinerna är som en sinnebild av den där dockan med rund botten, man hade som liten. Varje gång man puttar omkull den, reser den sig snabbt. ”Vi vill leva ett värdigt liv, inte i en offerroll” har man sagt mig många gånger.

Nu när jag var där senast i oktober hade förhållandena återigen förändrats. Checkpointen Huwwara är fortfarande kvar med sina soldater, men det var första gången jag var med om att det gick att köra hela vägen in till Askar. Likaså kan folk nu ta sig ut till Jenin, Ramallah och Jeriko – man kan ta sig fram ända till dess att man kör huvudet i muren; till Jerusalem kommer man inte. Även den begränsade friheten är en chimär. Ockupationsmakten har behållit de flesta av sina checkpoints och kan stänga dem när som helst.

Foto: Yvonne Fredriksson

Den israeliska posteringen på västra bergstoppen är kvar och kraftigt upplyst nattetid. Alla är medvetna om övervakningen. Men det har inte hindrat att man på den motsatta östra bergskammen helt glatt och uppkäftigt har byggt en enkel och fin utflyktspark för familjer med bord och bänkar för picknick och ett litet vattenfall - ”Summer Nablus” som alla är stolta över. Vid klart väder ser man ända till havet. Ända till Jaffa som så många människor i flyktinglägren kommer ifrån och så kan man se muren däremellan. Jaffa, så nära men ändå så långt borta.

– Det vi önskar mest är att få leva ett liv som ni gör. Vandra fritt omkring med högt huvud, leka och skratta med våra barn. Att bada i havet kan vi bara drömma om, men vi kan ha en picknick på berget och se ut över vår vackra stad. Summer Nablus, säger Amjad.

Margareta Sjöberg
Projektsansvarig Askar Camp

Askar Camp

1994 vände sig en grupp engagerade ungdomar till PGS med en idé att starta ett bibliotek i flyktinglägret Askar utanför Nablus. Projektet som började med dörrknackning för att samla ihop de första böckerna har idag växt till att omfatta stödundervisning, en datorsal, dramagrupper, konst, dans- och musikaktiviteter med det nu fullvärdiga biblioteket som sitt hjärta.

Under 16 år har projektet överlevt och utvecklats trots tuffa utmaningar så som den israeliska arméns upprepade invasioner av lägret. PGS har följt med på hela resan.